РОЗДІЛ 1

Теплого квітневого ранку, в п'ятницю, журналістка Таня Ладна прокинулась знаменитою. Її розбудив телефонний дзвінок.

— Ти навіть уявити не можеш, що зараз відбувається, — сказав головний редактор журналу «Перша столиця» Михайло Осока.

— Ні, не уявляю. — Таня потягнулась, наскільки дозволяло її ліжко.

Звісно, можна було лягти впоперек, але вона ніколи так не лягала, немов та, друга, половина ліжка належала не їй, а комусь іншому.

— Ти дивилася блог?

— Я ще сплю...

— Прокидайся, інакше проспиш свій зоряний час. Твоя стаття зачепила читачів. Можу лише уявити, що тобі понаписували.

Та уявляти не потрібно було. Стаття була про безсердечність, одним словом, нічого оригінального, але в ній Таня пригадала слова із пісні про крокодила Гену:

Може, ми образили когось дарма —
Календар загубить цей листок.
До нових пригод мчимо гуртом,
Машиністе, увімкни гудок!

«І плювати на тих, кого образили, — далі написала вона, — нехай самі ковбасяться. Та потрібно пам'ятати, що в небосхил під назвою совість колись обов'язково впрешся».

— Хочеш послухати?

— Давай. — Таня потягнулася за халатом, що лежав на кріслі.

— «Ви принижуєте значення шедевра світової мультиплікації... Вас потрібно поставити до стінки». М... гм... «Ви калічите душі дітей, зазіхаючи на їхнє щасливе майбутнє».

— Осоко, я скоро приїду.

Почухавши злегка занімілу потилицю, Таня взула капці, накинула халат і пішла в кухню.

От так завжди: у статті хочеш сказати про одне, а читач обов'язково щось витягне з неї інше, перекрутить на свій лад. Хоч бери і пиши після заголовку, про що буде стаття. Якщо написати зі всіма подробицями, як один відомий співак напився і набив пику іншому відомому співакові, що станеться? Хіба всі будуть дзвонити в редакцію і кричати, що журналісти принижують талант співака? Звичайно, ні. Навпаки, усі ще наввипередки купуватимуть білети на їхні концерти, хоча раніше вдовольнялися телевізором. Чому так? А все тому, що співаків безліч і всі вони однакові. Чим більше вони привертатимуть до себе увагу скандалами, тим більше про них говоритимуть, оскільки скандали, на відміну від їхньої творчості, хоч трішечки відрізняються. А крокодил Гена один, його чіпати не можна, навіть якщо він помиляється. Та насправді не тільки крокодил Гена помиляється і не тільки він виховував маленьких глядачів, які все бачать, усе чують і розуміють, навіть те, чого не помічають дорослі.

Таня піднялась навшпиньки, потягнулась і подивилась у вікно. На старому дереві, гілка якого майже сягала підвіконня, сидів сусідський кіт, а трішки вище — набундючений голуб. Не відводячи погляду від кота, вона випила склянку води і постукала по склу. Голуб ліниво полетів. Кіт злісно поглянув на Таню, повів вухами і, підгорнувши під себе лапи, удав, що збирається спати.

Таня вимкнула кавоварку, витягнула зі шафки вівсяні пластівці, а з холодильника пакет соку.

Ось вона і знаменитість! Авжеж! Ні радості тобі, ані гордості. Ось коли б раніше, коли все було інакше, коли за цим столом вони сиділи разом із сином і він викладав із картопляного пюре вулканчики, а в їхні жерла наливав сметанку, тоді б вони змогли «потішитися» з її слави.

Хоча хтозна...

Потрібно поснідати, прийняти душ і їхати в редакцію. І не думати про погане.

Це ж зовсім не важко — навчити себе не думати про погане. Це ж зовсім просто: потрібно весь час бути зайнятим, щось робити, навіть найбезглуздіші речі. Потрібно різати хліб і рахувати

шматочки, чистити картоплю і рахувати рухи, мити підлогу і наспівувати пісню. А якщо раптом немає можливості щось робити, можна додавати номери авто, шукати в натовпі тільки клаповухих чоловіків або жінок у фіолетових колготках. Заняття примітивне, зате як захоплює! Одного разу Таня таки побачила жінку у фіолетових колготках і кинулась її обіймати, але жіночка перелякано відскочила й ударилась ліктем об вікно вітрини. Мовчки пішла, оглядаючись на Таню, як на навіжену. Ще можна вголос розповідати собі щось смішне і реготати. Нехай усі навколо думають, що ти ненормальна, — головне, самій не збожеволіти.

А тільки-но спробуєш думати про погане, як одразу в животі з'являється щось важке. Або починає щось свербіти на губі — і вже надвечір з'являється герпес. Або ж усе тіло свербить, особливо в тих місцях, до яких важко дістатись або ж які непристойно чухати на людях. А ще корисно створювати чіткий розпорядок дня. Зранку, тільки-но розплющила очі, — швиденько на кухню, потім витерла пил, навіть якщо його немає, увімкнула пральну машину, завантажену ще з вечора, — і на роботу.

Таня вміла працювати без відпочинку — головний редактор це давно помітив і завалював її завданнями. За це йому велике спасибі. Коли від роботи за комп'ютером у Тані плечі горіли вогнем, вона нарешті щось їла, зазвичай холодне і без смаку. Їй було байдуже, лише б комара задушити.

А колись було все інакше.

Таня взяла каву і пішла в кімнату сина.

* * *

Вона любила ранком, коли Дмитрик іще спав, тихесенько заглянути до його кімнати. Це найбільше щастя — дивитись на найдорожче створіння у всьому всесвіті, на його безтурботне обличчя, довгі пухнасті вії, жорстке руде волосся. З-під ковдри виглядає рожева п'ятка, на стільчику лежить спортивний костюм, а поряд валяються кросівки.

Хлопчик-сонечко, душа ангела. Коли він удома, навіть світло не потрібно вмикати. Задзвонить будильник — і він розплющить оченята, усміхнеться, потягнеться в ліжку і скаже: «Доброго ранку». І ранок насправді стає добрим.

За сніданком Дмитрик швиденько випиває чай, а потім споглядає великими вологими очиськами, немов чай потрапив не до його шлунку, а влився в очі. Одного разу вона готувала обід, а він підійшов і поцілував її лікоть. Таня розгубилась, а Дмитрик посміхнувся і мовив: «Я люблю тебе». Ще зовсім маленьким, у свої п'ять рочків, він ніколи не дозволяв їй носити важкі пакунки. А одного дня, вже школярем молодших класів, прийшов додому і побачив, наскільки втомлена його мама, сказав: «Іди спати, я все сам приберу на кухні». І вона, змучена і знесилена, заснула. Прокинувшись посеред ночі, побачила, що він усе ще миє підлогу.

Дмитрик з дитинства був справжнім чоловіком, ніколи не плакав, навіть коли було боляче. Він завжди відчував її, знав, коли їй сумно, коли потрібно втішити, коли просто розділити з нею тишу чи залишити її на самоті. Син подарував їй перші прикраси: перстень і браслет, які зробив сам із кольорових дротиків, — а Таня носить їх і до сьогодні, викликаючи здивовані погляди. Він дуже любив дивитись на воду, міг годинами сидіти на березі моря, річки чи навіть невеличкого джерела. «Що ти там побачив?» — питали його. «Інше життя. Це так цікаво». Хтось крутив пальцем коло скроні, хтось знизував плечима. «Давай купимо акваріум», — одного разу запропонувала Таня. «Ні. Акваріум — то риб'яча тюрма».

Коли Дмитрику було десять років, він уже прочитав усього Шекспіра, переживаючи всі емоції разом із героями, а потім написав казку, у якій Ромео і Джульєтта зустрілися на небесах, немов на вулиці, а дочки короля Ліра ніколи не зраджували батька. Дмитрик малював, ліпив із пластиліну цікаві фігурки, та щоразу сам, без мами. Коли писав ескізи своїх перших картин — вона була на роботі. А коли приходила додому — він уже спав.

Та раптом усе почало змінюватися. Це було в жовтні. Вона відчинила двері, і Дмитрик підбіг до неї, переляканий і стривожений:

— Мамо, я бачив жінку! Вона стояла там! — Він показав на двері вітальні. — Вона трималася за дверну ручку і дивилась на мене. Вона була на зріст, як я, а обличчя мала старе і зморшкувате. А ще вона була в білій довгій сукні, таких тепер не носять.

— Ти сьогодні знову дивився фільми жахів? — суворо запитала Таня.

— Мамо! — У його очах з'явилися сльози. — Я справді бачив, я насправді її бачив!

Син підбіг до того місця, де начебто стояла незнайомка.

— Ось тут. — Він ухопився за ручку дверей і завмер, дивлячись на Таню. — Ось так вона дивилася на мене.

— І куди ж вона поділася?

— Не знаю... — Дмитрик знизав плечима. — Я злякався і побіг на балкон. І довго там стояв, аж поки не змерз. А коли повернувся, її вже тут не було.

— Дурниці, — сказала Таня. — Я забороняю тобі дивитись телевізор на ніч.

І більше вони про це ніколи не розмовляли.

Минув тиждень. Таня, повернувшись із роботи, побачила, що Дмитрик сидить, втупивши погляд у вимкнений телевізор. На запитання, що ж сталося, син відповів, що чекав її в школі, бо вона обіцяла прийти на відкриття шкільної художньої виставки. Таня розгнівалася, адже вона замучена і працює не покладаючи рук, і все це задля його майбутнього, а виставка нікуди не подінеться, вона прийде на неї завтра. На це Дмитрик сухо відповів, що чекав на неї саме сьогодні, і пішов у свою кімнату. Таня покликала його вечеряти, але він відмовився. А коли вона зайшла до його кімнати, щоб побажати гарних снів, він удав, що давно спить. Таня довго не могла заснути, шукаючи виправдання. Усе ж таки, це була не просто виставка... Там уперше демонструвалися картини її сина.

Відтоді між ними наче виростала величезна стіна, хоча Таня і намагалась цього не помічати. Вона продовжувала веселим голосом щоранку будити сина, збирала його до школи, розпитувала про навчання, натомість невидима стіна дедалі вищала й вищала. Таня це відчувала, але знаходила нові виправдання: поганий настрій, невдалий день у школі, підлітковий перехідний період, закінчення школи, вступні іспити... Аж поки одного разу Дмитро, уже студент першого курсу, повідомив, що хоче жити окремо. Того вечора, після занять, він не прийшов додому і не відповідав на її дзвінки. Натомість надіслав їй смс: «Я хочу жити окремо».